Uppsala kommun

Datum:
2026-09-30

Diarienummer:
UBN-2026-04701

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Erik Ojala

Svar på initiativärende från Karin Lamberg (UP) om logopedstöd i grundskolan

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** avslå initiativet.

Ärendet

Karin Lamberg (UP) föreslår i initiativ den 24 september 2026

- att alla skolor i Uppsala kommun ska ha tillgång till en logoped som är arbetsplatsförlagd på skolan. En heltidstjänst för 350 elever är ett bra riktmärke för att täcka behoven hos elever med både språkstörning och svår dyslexi. Logopeder från centrala elevhälsan flyttas ut i verksamheten för att täcka behovet.
- att logogpedinsatser sätts in direkt i förskoleklass för de elever som fått diagnos under förskoletiden en diagnos
- att alla elever där misstanke finns om språkstörning ska skyndsamt kartläggas av logopeden på skolan.

Nämnden beslutade den 24 september 2026 att återremittera ärendet i syfte att komplettera underlaget med de ekonomiska konsekvenserna av att bifalla förslaget, inklusive beskrivning av hur hög logopedtäckningen är idag.

Nämnden föreslås avslå initiativet.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Utbildningsförvaltningen delar initiativtagarens ambition att elever med språkstörning, språklig sårbarhet och andra kommunikationssvårigheter ska få det stöd de behöver för att nå utbildningens mål.

I 2 kap. 10 § skollagen framgår att det är rektorn som beslutar om sin enhets inre organisationen och hur resurser ska fördelas inom den skolenhet denne ansvarar för. Detta innebär att det är rektorns ansvar att besluta om hur skolan ska organiseras och fördela resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagog eller speciallärare.

Logoped är inte en lagreglerad profession inom elevhälsan. Det finns inom kommunens grundskoleverksamhet ändock redan idag tillgång till logopedisk kompetens. Det finns idag cirka sju helårstjänster inom den kommunala grundskolan med cirka 21 800 elever. Utbildningsförvaltningen har inte uppgifter om det finns tillgång till logoped hos någon fristående huvudman.

Uppsala kommun erbjuder därmed logopediskt stöd som komplement till elevhälsan och har i detta avseende en starkare organisation än många andra kommuner.

Diagnostik, medicinska bedömningar och behandlande logopediska insatser är i huvudsak ett ansvar för hälso- och sjukvården, också för elever i grundskoleålder. Kommunens logopediska stöd är i huvudsak inriktat på skolans kompensatoriska och pedagogiska uppdrag och ska inte ersätta vårdande insatser. Inom de kommunala verksamheterna görs utredningar vid misstanke om dsylexi och dyskalkyli från årskurs 5.

En utökning av tjänster så att det motsvarar 350 elever per logoped skulle innebär en kostnad med cirka 50 mnkr per år, varav cirka 9 mnkr avser ersättning till fristående huvudmän. Kommunen har inte möjlighet att styra hur de fristående huvudmännen använder ersättningen.

Bemanningen för de obligatoriska kompetenserna inom elevhälsan är idag betydligt lägre än 350 elever per tjänst. Det har tidigare funnits förslag om att införa nationellt styrande nyckeltal för elevhälsans obligatoriska kompetenser. Regeringen har dock avstått från en sådan normering eftersom bedömningen är att elevhälsan behöver organiseras utifrån de behov som finns på den aktuella skolan.

Utifrån att rektor har ansvar för sin inre organisation och att logopediska insatser i huvudsak är en uppgift för Region Uppsala, föreslås att initiativet avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 september 2026
- Bilaga 1, Initiativärende från Karin Lamberg (UP) om logopedstöd i grundskolan

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Initiativärende

Logopedstöd i grundskolan

Bakgrund

I en medelstor skola med 300 elever finns statistiskt sätt 15-20 elever med ADHD, 15-25 elever med dyslexi och 20-25 elever med språkstörning. I gruppen med språkstörning beräknas ca 0,7% ha en grav språkstörning. Denna diagnos är mindre känd och rutiner för hur man ska stötta dessa elever saknas ofta helt eller är bristfälliga. En av orsakerna till det är bristen på logopeder som har sin arbetsplats på skolan. Logopeder är utbildade i vad diagnosen innebär, vilka variationer det finns samt hur man bäst ger dessa elever stöd i skolvardagen. Det stödet är både regelbunden en-till-en-stöd av logopeden på plats i skolan samt stöd till kollegiet i hur de ska möta dessa elevers behov. Detta är en förutsättning för att ge även barn med språkstörning en chans till en lyckad skolgång.

De elever som redan har fått diagnosen språkstörning under förskoletiden har haft tillgång till logoped via regionen. Den resursen försvinner i samma stund som eleven börjar förskoleklass och ansvaret läggs på kommunen. Huruvida barnen ska få fortsatt hjälp beror på vilken skola de går i. Vissa av kommunens skolor har tillgång till logoped medan andra inte har det. Detta kan få förödande konsekvenser för den enskilde eleven som inte får kontinuerlig hjälp med språk- och talstörningar.

Jag föreslår:

- Att alla skolor i Uppsala kommun ska ha tillgång till en logoped som är arbetsplatsförlagd på skolan. En heltidstjänst för 350 elever är ett bra riktmärke för att täcka behoven hos elever med både språkstörning och svår dyslexi. Logopeder från centrala elevhälsan flyttas ut i verksamheten för att täcka behovet.
- Att logogpedinsatser sätts in direkt i förskoleklass för de elever som fått diagnos under förskoletiden en diagnos
- Att alla elever där misstanke finns om språkstörning ska skyndsamt kartläggas av logopeden på skolan.

Karin Lamberg

Utvecklingspartiet Demokraterna